

KU LEUVEN

Beroepsgeheim en informatie- uitwisseling tussen hulpverleners en politie: een verkenning van het juridisch kader

22 maart 2019

Anne-Sophie Versweyvelt

Beroepsgeheim in woelige tijden...

Terreur moet je aangeven, beroepsgeheim of niet

INFOGRAFIEK

Door [Valerie Van Peel](#) op 3 februari 2017, over deze onderwerpen: [Lokale overheid](#), [Veiligheid](#), [Infografieken](#), [Verandering](#)

In de [Kamercommissie Terrorismebestrijding](#) is een wetsvoorstel van Valerie Van Peel goedgekeurd dat de personeelsleden van OCMW's, Fedasil, vakbonden, ziekenfondsen en alle andere sociale instellingen verplicht om alle informatie over terroristische misdrijven meteen te melden aan het parket, terroristen aan te geven en te antwoorden op vragen in het kader van een terreuronderzoek. Het beroepsgeheim geldt hier dus niet langer. "Daarmee komt een einde aan de absurde, hallucinante situatie dat terroristen meer beschermd werden door dat beroepsgeheim dan onze

burgers", zegt Van Peel. Met haar voorstel wordt één van de maatregelen uit het veiligheidsplan van de N-VA, [Niveau V](#), in de praktijk omgezet.

Beroepsgeheim in woelige tijden...

"Hulpverlening in verontrustende gezinssituaties moet nog professioneler"

21/04/2016 om 20:19 door tomas | Bron: BELGA, TVL

 Print

Beroepsgeheim

Een van de pijnpunten die in de analyse naar voren komen, is hoe professionele hulpverleners omgaan met het beroepsgeheim in situaties van verregaande verontrusting. "Niet zozeer het priv van beroepsgeheim op zich, dan wel de kennis van alle bepalingen ter zake en de manier waarop ieder deze bepalingen hanteert, bleken in het verleden een bron van gebrekkige communicatie te aldus Van Puyenbroeck. Vandeurzen beaamt: "Hulpverleners worstelen vaak met het beroepsgeheim. Daarom komen er vormingen over omgaan met het beroepsgeheim."

Beroepsgeheim in woelige tijden

- Van colloque singulier ...
- ... naar
 1. Hulpverleningsnetwerken
 2. Communicatiekanalen met justitie

Beroepsgeheim in woelige tijden

- Oud begrip \neq Verouderd begrip

- Privaat belang van de cliënt

- Functionele benadering

- Algemeen belang

- Vertrouwen in beroep & maatschappelijk belang
- Absolute benadering

Niet onverenigbaar

→ Overwicht functionele benadering

Artikel 458 Strafwetboek

“Geneesheren, heekundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen en alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij geroepen worden om in recht of voor een parlementaire onderzoekscommissie getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet, het decreet of de ordonnantie hen verplicht of toelaat die geheimen bekend te maken, worden gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en een geldboete van honderd euro tot duizend euro of met een van die straffen alleen.”

Heb ik een beroepsgeheim?

Ik heb door mijn beroep of staat een **noodzakelijke vertrouwensfunctie**

Mijn vertrouwensfunctie wordt **maatschappelijk erkend**, hetzij door de wet, hetzij door de traditie of de gewoonte

Is het een geheim?

Ik bezit **uit de aard** van mijn beroep of omdat het mij is **toevertrouwd** informatie die **niet bedoeld is om openbaar** te maken.

Heb ik mijn beroepsgeheim geschonden?

Ik maakte **met opzet** (willens en wetens) een geheim **bekend** aan om het even welke **derde**

Is een uitzondering toepasselijk?

Integriteit en veiligheid				(Hulp aan de) cliënt		Gerechtelijk		Controle
Wettelijke meldplicht	Meldrecht (458bis)	Casusoverleg	Noodtoestand	Gedeeld beroepsgeheim	Gezamenlijk beroepsgeheim	Private aangifte	Ambtelijke aangifte	Mandaat
Integrale jeugdhulp	Cliënt slachtoffer	Terrorisme		Toestemming cliënt	Zorgcontinuïteit	Getuigenis in rechte	Eigen verdediging	

Schuldig verzuim?

Casusoverleg: artikel 458ter Sw.

- Rechtvaardigingsgrond voor specifieke vorm van informatie-uitwisseling tussen hulpverleners, justitie en politie
- ≠ Gedeeld beroepsgeheim
- Wettelijke basis voor initiatieven zoals
 - Protocol van Moed
 - CO3-Project
 - LINK
 - Korte Keten
 - Family Justice Centers

Integriteit en veiligheid				(Hulp aan de) client		Gerechtelijk		Controle
Wettelijke meldplicht	Meldrecht (458bis)	Casus-overleg	Noodtoestand	Gedeeld beroepsgeheim	Gezamenlijk beroepsgeheim	Private aangifte	Ambtelijke aangifte	Mandaat
	Integrale jeugdhulp	Clïënt slachtoffer	Terrorisme	Toestemming cliënt	Zorgcontinuïteit	Getuigenis in rechte	Eigen verdediging	
Schuldig verzuim?								KU LEUVEN

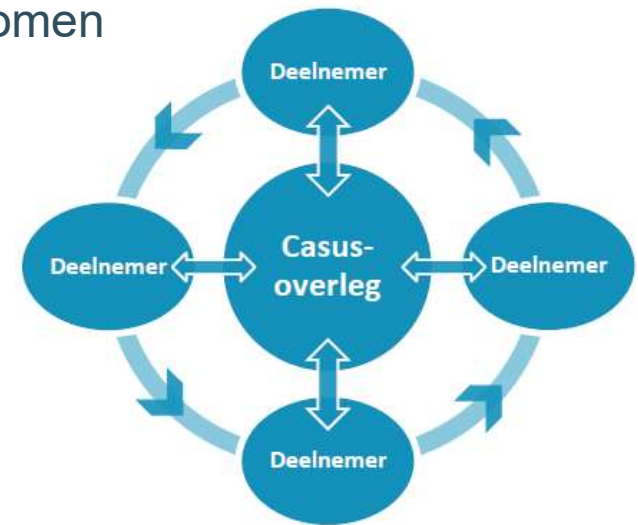
Casusoverleg: artikel 458ter Sw.

- Niet beperkt tot intrafamiliaal geweld en kindermishandeling
 - Bescherming fysieke en psychische integriteit
 - Voorkoming terrorisme en georganiseerde criminaliteit
- N.v.t. op advocaten m.b.t. 'incriminerende' informatie

Integriteit en veiligheid				(Hulp aan de) client		Gerechtelijk		Controle
Wettelijke meldplicht	Meldrecht (458bis)	Casus-overleg	Noodtoestand	Gedeeld beroepsgeheim	Gezamenlijk beroepsgeheim	Private aangifte	Ambtelijke aangifte	Mandaat
	Integrale jeugdhulp	Cliënt slachtoffer	Terrorisme	Toestemming cliënt	Zorgcontinuïteit	Getuigenis in rechte	Eigen verdediging	
Schuldig verzuim?								KU LEUVEN

Casusoverleg: artikel 458ter Sw.

- Overleg = gezamenlijke bespreking om tot besluit te komen
 - Multilaterale informatie-uitwisseling
 - Besluitvorming
 - Structureel overleg of *ad hoc*-overleg
- Finaliteit
 - Bescherming integriteit
 - Voorkoming terrorisme of georganiseerde criminaliteit

Integriteit en veiligheid				(Hulp aan de) client		Gerechtelijk		Controle
Wettelijke meldplicht	Meldrecht (458bis)	Casus-overleg	Noodtoestand	Gedeeld beroepsgeheim	Gezamenlijk beroepsgeheim	Private aangifte	Ambtelijke aangifte	Mandaat
	Integrale jeugdhulp	Cliënt slachtoffer	Terrorisme	Toestemming cliënt	Zorgcontinuïteit	Getuigenis in rechte	Eigen verdediging	
Schuldig verzuim?								KU LEUVEN

Casusoverleg: artikel 458ter Sw.

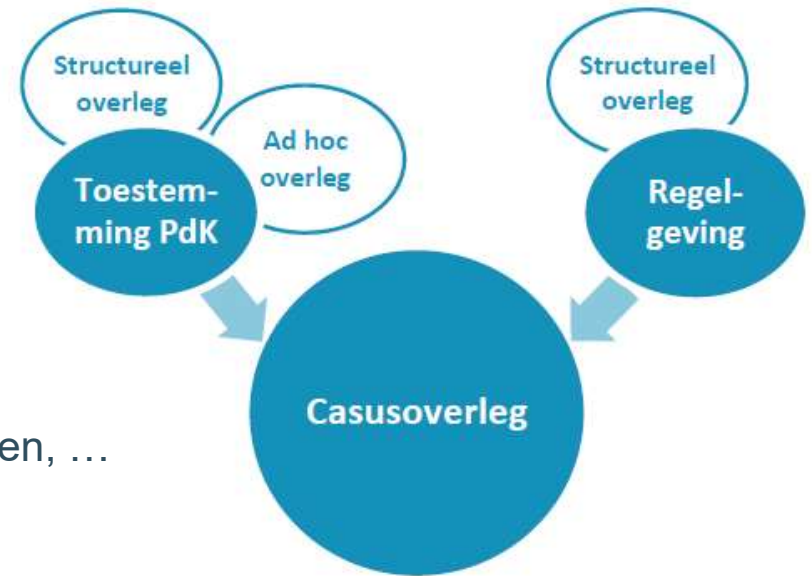
- Breed scala aan situaties en onderwerpen
 - Geen voorwaarden inzake mogelijke situaties of misdrijven, graad van ernst, frequentie of complexiteit...
 - Maar: niet alle samenwerkingsvormen vallen automatisch onder art. 458ter Sw.
 - Risico-inschatting
 - Ketenaanpak
 - Family Justice Center
 - Lokale Integrale Veiligheidscel

→ Vraag: samenwerking hulpverlening, justitie en/of politie wenselijk en noodzakelijk?

Integriteit en veiligheid				(Hulp aan de) client		Gerechtelijk		Controle
Wettelijke meldplicht	Meldrecht (458bis)	Casus-overleg	Noodtoestand	Gedeeld beroepsgeheim	Gezamenlijk beroepsgeheim	Private aangifte	Ambtelijke aangifte	Mandaat
	Integrale jeugdhulp	Cliënt slachtoffer	Terrorisme	Toestemming cliënt	Zorgcontinuïteit	Getuigenis in rechte	Eigen verdediging	
Schuldig verzuim?								KU LEUVEN

Casusoverleg: artikel 458ter Sw.

- Kaderbepaling
 - Verdere concretisering
 - Wettelijke regeling
 - Toestemming procureur des Konings
 - Te bepalen: deelnemers, finaliteit, modaliteiten, ...

Integriteit en veiligheid				(Hulp aan de) client		Gerechtelijk		Controle
Wettelijke meldplicht	Meldrecht (458bis)	Casus-overleg	Nood-toestand	Gedeeld beroeps-geheim	Gezamenlijk beroeps-geheim	Private aangifte	Ambtelijke aangifte	Mandaat
	Integrale jeugdhulp	Cliënt slachtoffer	Terrorisme	Toestemming cliënt	Zorg-continuïteit	Getuigenis in rechte	Eigen verdediging	
Schuldig verzuim?								KU LEUVEN

Casusoverleg: artikel 458ter Sw.

- Deelnamevrijheid
 - Procureur des Konings kan actoren niet verplichten
 - Verplichting in regelgeving?
 - Geen disproportionele afbreuk aan de vrijheid van actoren
 - Bevoegdheidsrechtelijk issue

Integriteit en veiligheid				(Hulp aan de) client		Gerechtelijk		Controle
Wettelijke meldplicht	Meldrecht (458bis)	Casus-overleg	Noodtoestand	Gedeeld beroepsgeheim	Gezamenlijk beroepsgeheim	Private aangifte	Ambtelijke aangifte	Mandaat
	Integrale jeugdhulp	Cliënt slachtoffer	Terrorisme	Toestemming cliënt	Zorgcontinuïteit	Getuigenis in rechte	Eigen verdediging	
Schuldig verzuim?								KU LEUVEN

Casusoverleg: artikel 458ter Sw.

- Spreekrecht
 - Mogelijkheid tot spreken, geen verplichting
 - Keuze om informatie in te brengen is individuele afweging van elke deelnemer
- Uitz.: Schuldig hulpverzuim
 - Enkel hulp bieden d.m.v. mededeling op casusoverleg = spreekplicht

Integriteit en veiligheid				(Hulp aan de) client		Gerechtelijk		Controle
Wettelijke meldplicht	Meldrecht (458bis)	Casus-overleg	Noodtoestand	Gedeeld beroepsgeheim	Gezamenlijk beroepsgeheim	Private aangifte	Ambtelijke aangifte	Mandaat
	Integrale jeugdhulp	Cliënt slachtoffer	Terrorisme	Toestemming cliënt	Zorgcontinuïteit	Getuigenis in rechte	Eigen verdediging	
Schuldig verzuim?								KU LEUVEN

Casusoverleg: artikel 458ter Sw.

- Informatie-uitwisseling enkel binnen de contouren van het casusoverleg
- Gevolgen casusoverleg
 - Enkel spreekrecht binnen contouren casusoverleg
 - Specifieke geheimhoudingsplicht deelnemers
 - Gevolgen voor strafvervolging?
 - Strafvervolging voor misdrijven waarvoor casusoverleg werd georganiseerd
 - Strafvervolging voor misdrijven die niet voorwerp van casusoverleg uitmaken?

Integriteit en veiligheid				(Hulp aan de) client		Gerechtelijk		Controle
Wettelijke meldplicht	Meldrecht (458bis)	Casus-overleg	Noodtoestand	Gedeeld beroepsgeheim	Gezamenlijk beroepsgeheim	Private aangifte	Ambtelijke aangifte	Mandaat
	Integrale jeugdhulp	Cliënt slachtoffer	Terrorisme	Toestemming cliënt	Zorgcontinuïteit	Getuigenis in rechte	Eigen verdediging	
Schuldig verzuim?								KU LEUVEN

Gedeeld beroepsgeheim

- Personeel criterium
 - Aan een door het beroepsgeheim gebonden persoon
 - Binnen dezelfde hulpverleningscontext → betrokkenheid en finaliteit
- Inhoudelijk criterium
 - Noodzakelijke gegevens
 - Need to know vs. nice to know
- Cliëntgericht criterium
 - In het belang van (de hulpverlening aan) de cliënt
 - Geïnformeerde cliënt
 - Verzetsmogelijkheid
 - Transparantie

Integriteit en veiligheid				(Hulp aan de) client		Gerechtelijk		Controle
Wettelijke meldplicht	Meldrecht (458bis)	Casus-overleg	Nood-toestand	Gedeeld beroepsgeheim	Gezamenlijk beroepsgeheim	Private aangifte	Ambtelijke aangifte	Mandaat
	Integrale jeugdhulp	Cliënt slachtoffer	Terrorisme	Toestemming cliënt	Zorg-continuïteit	Getuigenis in rechte	Eigen verdediging	
Schuldig verzuim?								KU LEUVEN

Justitie ↔ Hulpverlening

- Na jaren van ‘splendid isolation’ ontmoeten justitie en hulpverlening, sinds ongeveer twee decennia, elkaar in steeds meer domeinen. Dat geeft aanleiding tot vragen, problemen en conflicten, maar ook tot kansen, afstemming en versterking
- Justitie en hulpverlening hebben hun eigen opdrachten, profiel en werkwijze
- Versterkte afstemming en samenwerking vergt een ‘culturele toenadering’ en de erkenning
 - enerzijds dat een justitiële afhandeling niet de enige of steeds de prioritaire interventiemogelijkheid is
 - anderzijds dat de hulpverleningsrelatie niet het enige referentiekader is

Meer informatie?

Wegwijzers beroepsgeheim

www.law.kuleuven.be/isr/beroepsgeheim

Beroepsgeheim en hulpverlening

(nieuwe editie 2018 – die Keure)

